

แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดเหตุ กรณีลูกเรือพลัดตกน้ำหรือเกิดเหตุอื่นบนเรือประมง

สำหรับผู้ประกอบการเรือประมง เจ้าของเรือ และผู้ควบคุมเรือ

โดยกองตรวจสอบเรือประมง สิ้นค้าสัตว์น้ำ และปัจจัยการผลิต กรมประมง

จากการที่กองตรวจสอบเรือประมง สิ้นค้าสัตว์น้ำ และปัจจัยการผลิต ได้รับข้อมูลและสถิติ กรณีเหตุลูกเรือพลัดตกน้ำหรือเหตุอื่น จากศูนย์บริหารจัดการด่านตรวจประมง ด่านตรวจประมง และศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก โดยได้รับการประสานจากผู้ประกอบการ เจ้าของเรือ หรือผู้ควบคุมเรือ ตั้งแต่ปี 2563 จนถึงปัจจุบัน จำนวน 305 เหตุ ซึ่งข้อมูลเหตุเหล่านี้ยังคงปรากฏอยู่ในทุกเดือน ตั้งแต่ 9 - 29 เหตุ ในเหตุเหล่านี้มีการเสียชีวิตถึง 103 ราย และค้นหาไม่พบอีก 101 ราย ด้วยเหตุนี้จึงได้จัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดดังกล่าวขึ้น เพื่อเป็นการกำชับ ทำความเข้าใจ ให้ตระหนักถึงการป้องกันเพื่อลดอัตราการเกิดเหตุเหล่านี้ ซึ่งจะมีเนื้อหาที่ได้รับข้อมูลจาก Ministry of Health, Labour and Welfare Japan เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการทำงานประมง และทราบแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานภาคประมงทะเล ทั้งนี้ ให้ดูควบคู่ไปกับเอกสารแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานภาคประมงทะเลของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

การทำประมงด้วยเรือประมง

1. สิ่งที่ต้องระวังเมื่อขึ้นเรือ

1) คลื่นทะเลและการโคลงของเรือ

คลื่นทะเลเกิดจากการเคลื่อนไหวอย่างสอดคล้องประสานกันของคลื่นลมและแรงกระเพื่อม การเคลื่อนไหวของผิวน้ำมีความซับซ้อน คลื่นอาจซัดปะทะดาตฟ้าเรือได้ทุกเมื่อจากทุกทิศทางอย่างเหนือความคาดหมาย อาจทำให้ลูกเรือได้รับบาดเจ็บหรือตกทะเล การโคลงของเรือเป็นอะไรที่ยากจะคาดการณ์ได้ ผันแปรตามคลื่นลม แรงกระเพื่อมของน้ำ การเปลี่ยนทิศทางและความเร็วของเรือ อาจหกล้มหรือพลัดตกทะเลได้ หากไม่ระมัดระวังเท่ารวมถึงสิ่งต่าง ๆ รอบตัวขณะอยู่บนเรือที่โคลงเคลงและปะทะกับคลื่นลม ซึ่งต่างจากเวลาที่อยู่บนบก ลักษณะการโคลงของเรือและคลื่นลมไม่เหมือนกันเสมอไป อาจเกิดคลื่นลมและการโยกโคลง ในลักษณะที่เหนือความคาดหมายได้ ควรคิดไว้ก่อนว่าจะรับมืออย่างไรเมื่อเกิดสถานการณ์เช่นนี้ขึ้น ควรระวังว่าลักษณะการโคลงของเรือไม่ได้มีแบบเดียวเหมือนไม้กระดกตามสนามเด็กเล่น และความคิดที่ว่า “ครั้งที่แล้วไม่มีปัญหา ครั้งนี้คงไม่เป็นไร” ใช้ไม่ได้เมื่ออยู่บนเรือ และระหว่างทำงานบนเรือ ต้องคอยฟังเสียงเตือนจากผู้ควบคุมเรือ โดยเฉพาะเมื่อต้องทำงานในเวลากลางคืน เพราะแสงไฟอยู่บนดาตฟ้าเรือ ทำให้ยากจะมองเห็นผิวน้ำทะเล จึงต้องเพิ่มความระมัดระวังให้มากยิ่งขึ้น และต้องแน่ใจว่าได้สวมเสื้อชูชีพ หรือทราบว่าเสื้อชูชีพของตนเอง หรือของเรือ อยู่บริเวณไหนบนเรือ เพื่อพร้อมรับมือกับทุกสถานการณ์

2) จัดให้เป็นระเบียบ/เก็บเป็นที่เป็นทาง/ทำความสะอาด/สุขลักษณะ ทำให้เป็นนิสัย (วินัย)

เมื่อต้องทำงานบนเรือที่โคลงเคลงตลอดเวลาและมีคลื่นซัดมาที่เรือ สิ่งที่ต้องทำให้เป็นนิสัยคือ จัดข้าวของให้เป็นระเบียบ เก็บเป็นที่เป็นทาง และหมั่นทำความสะอาดเพื่อความปลอดภัย หากดาตฟ้าเรือไม่เป็นระเบียบหรือไม่สะอาด เวลาที่เรือโยกโคลง ลังปลาและสิ่งของอื่น ๆ ที่ลาดเคลื่อนอยู่อาจเคลื่อนที่ไปมา ทำให้คนบนเรือเดินสะดุดหรือถูกของกระแทกใส่ได้

(1) จัดให้เป็นระเบียบ หมายถึง การคัดแยกสิ่งของที่จำเป็นกับสิ่งของที่ไม่จำเป็นออกจากกันแล้ว กำจัดสิ่งของที่ไม่จำเป็น แม้จะต้องกำจัดสิ่งของที่ไม่จำเป็น แต่ก็ไม่ได้หมายถึงให้ทิ้งอะไรต่อมิอะไรลงทะเล

(2) เก็บเป็นที่เป็นทาง หมายถึง การแยกประเภทสิ่งของที่จำเป็นและจัดเก็บในที่ที่หยิบใช้งานสะดวก

(3) ทำความสะอาด หมายถึง การเช็ดล้างรอยเปื้อนหรือสิ่งสกปรกกระทาะหว่างทำประมง บริเวณคาดฟ้าเรือ มักเปื้อนเลือดและคราบจากสัตว์ทะเล หากไม่ทำสะอาด อาจเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง เช่น ลื่นล้ม พลัดตก ฯลฯ ได้

(4) สุขลักษณะ หมายถึง การดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ รอบตัวให้ถูกสุขอนามัย เช่น การชำระล้างร่างกายจากสิ่งสกปรก การดูแลพื้นที่ประกอบอาหาร การดูแลบริเวณที่พัก เป็นต้น ซึ่งการป้องกันไม่ให้เกิดโรค เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง

(5) วินัย คือ การสร้างนิสัยจัดให้เป็นระเบียบ/เก็บเป็นที่เป็นทาง/ทำความสะอาด/สุขลักษณะ เรียกว่า “วินัย” เป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการรักษาความปลอดภัยและสุขอนามัยบนเรือ

2. วัตถุอันตรายและเครื่องหมายความปลอดภัย

1) การยกขนวัตถุอันตราย มีวัตถุอันตรายหลายชนิดบนเรือ กลุ่มก๊าซแรงดันสูง ตัวอย่างเช่น สารทำความเย็นสำหรับตู้แช่แข็ง ก๊าซหุงต้ม เป็นต้น ก๊าซแรงดันสูงอาจทำให้เกิดการติดไฟ หรือการระเบิดได้ ส่วนกลุ่มวัตถุไวไฟ ตัวอย่างเช่น เชื้อเพลิงเครื่องยนต์, น้ำมันก๊าด, สีและสารทำละลายอื่น ๆ ต้องเก็บแยกให้ห่างจากแหล่งจุดติดไฟ และกลุ่มสิ่งอื่น ๆ ที่เป็นอันตราย เช่น บนเรือประมง เกิดการบาดเจ็บรุนแรงขึ้นได้บ่อยครั้งจากพันปลาฉลาม เหยิงปลากระเบน ครีบหลังปลา หรือแมงกะพรุน ฯลฯ ต้องระวังไม่สัมผัสโดยตรง

2) กรณีมีเครื่องหมายความปลอดภัย ต้องทำความเข้าใจ และปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

3. การสวมเครื่องแต่งกายและการใช้อุปกรณ์ป้องกันอย่างเหมาะสม

- 1) แขนเสื้อที่รุ่มร่ามถูกเกี่ยวดึงเข้าไปติดในเครื่องกวน
- 2) ชายเสื้อถูกเกี่ยวดึงเข้าไปติดในรอกยกอวน
- 3) แขนและชายเสื้อกันฝนต้องเหน็บเก็บให้เรียบร้อย
- 4) ถ้าเป็นไปได้ ต้องสวมเสื้อชูชีพทุกครั้งในขณะปฏิบัติงาน
- 5) ถุงมือช่วยป้องกันไม่ให้เกิดบาดแผลและป้องกันการเปราะเปื้อนได้ก็จริง แต่หากสอคลายนิ้วมือเข้าไปไม่สุดถุงมืออาจถูกเกี่ยวเข้าไปติดในอุปกรณ์ที่หมุนเดินเครื่องอยู่ได้

4. โรคภัยไข้เจ็บที่ต้องระวังและการป้องกัน

การทำงานบนเรือประมงนั้น อาจต้องใช้ชีวิตกลางวันกลางคืนสลับกันคือ ทำงานตอนกลางคืน และนอนตอนกลางวัน หรืออาจต้องทำงานสลับกับพักผ่อนช่วงสั้น ๆ หากไม่ดูแลร่างกายให้อยู่ในสภาพพร้อมทำงาน เช่น พักผ่อนไม่เพียงพอ ก็อาจได้รับบาดเจ็บหรือล้มป่วยได้ เวลาทำงานต้องดูแลสุขภาพของตัวเองให้ดี การใส่ใจสภาพร่างกายของเพื่อนร่วมงานก็สำคัญเช่นกัน แม้จะล้มป่วยกะทันหัน แต่เมื่อเรือออกทะเลแล้ว ไม่สามารถกลับไปทำเรือทันทีได้ การจัดการตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่คนทำงานในเรื่องจึงเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากการตรวจสุขภาพประจำปีตามหนังสือคนประจำเรือแล้ว แนะนำให้ใช้บริการ “ปรึกษาสุขภาพฟรี” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมความปลอดภัยและสุขอนามัยสำหรับลูกเรือ

1) โรคลมแดด เกิดขึ้นได้เมื่อต้องทำงานท่ามกลางความร้อนและความชื้น เช่น บนดาดฟ้าเรือที่สัมผัสแสงแดดโดยตรง ฯลฯ ควรดื่มน้ำและเกลือแร่แม้ไม่รู้สึกระคาย และควรพักในที่ที่มีอากาศเย็นเป็นระยะ หากมีอาการดังต่อไปนี้ แสดงว่าท่านกำลังเป็นโรคลมแดด

- (1) รู้สึกเวียนตาพร่ามัว หน้ามืด → พักในที่ที่อากาศเย็น
- (2) รู้สึกคลื่นไส้ ไม่มีแรง → ไปห้องพยาบาล
- (3) ไม่สามารถเดินตรงได้ ไม่ตอบสนองเสียงเรียก → ส่งสถานพยาบาลทันที

2) ภาวะตัวเย็นเกิน ถ้าสัมผัสถูกฝนหรือคลื่นลมเย็นเป็นเวลานาน อาจเกิดภาวะตัวเย็นเกินและอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ มีอาการหนาวสั่น มึนงง → ทำให้ร่างกายอบอุ่น ดื่มเครื่องดื่มร้อน ๆ

3) โรคติดเชื้อ เช่น โรคไข้หวัดใหญ่ ภาวะแพ้อาหาร และลำไส้อักเสบจากการติดเชื้อไวรัส ฯลฯ สามารถแพร่ระบาดได้ง่ายบนเรือที่มีพื้นที่คับแคบและหลายคนต้องใช้พื้นที่ร่วมกัน การรักษาความสะอาดบริเวณพื้นที่พักอาศัยจึงเป็นเรื่องสำคัญ ดื่มน้ำสะอาดที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้วเท่านั้น และทำความสะอาดอุปกรณ์ประกอบอาหารทุกครั้งเพื่อป้องกันอาหารเป็นพิษ

4) ปวดหลัง การยกของหนักหรือการทำงานด้วยท่าที่ไม่เหมาะสมอาจทำให้ปวดหลัง เมื่อยอกของหนัก ต้องระวังไม่ยกผิดท่า และพยายามให้หลายคนช่วยกันยก ไม่ยกคนเดียว

5) สุขภาพจิต ความเครียดจากความรู้สึกลดเดี่ยวหรือรู้สึกถูกทอดทิ้งเป็นเวลานาน อาจสะสมกลายเป็นความผิดปกติทางจิตใจ เช่น โรคซึมเศร้า ฯลฯ ควรพักผ่อนนอนหลับให้เพียงพอ ผ่อนคลายความตึงเครียดในชีวิตประจำวันด้วยการพูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน หากรู้สึกไม่สบายใจ นอนไม่หลับ กังวล หรือมีปัญหาสุขภาพ ควรปรึกษาหัวหน้าหรือเพื่อนร่วมงาน

5. การรับมือเหตุฉุกเฉิน

ทุกคนบนเรือต้องร่วมแรงร่วมใจกันรับมือเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วมเรือ มีคนพลัดตกน้ำ อุบัติเหตุบนเรือ หรือเหตุอื่น หรือมีคนเป็นลมเพราะขาดออกซิเจนในห้องเก็บสัตว์น้ำหรือที่อื่น ๆ นอกจากนี้ หากเรือมีที่ท่าว่าจะอับปาง ทุกคนต้องช่วยกันนำชูชีพ หางชูชีพ หรือแพชูชีพ ออกมา และอพยพออกจากเรือ เพื่อรอความช่วยเหลือจากกู้ภัย

6. มาตรการความปลอดภัยสำหรับการทำงานบนเรือ

อุบัติเหตุบนเรือประมงส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นระหว่างทำประมง

1) ถูกเกี่ยวดึงเข้าไปติดและถูกหนีบ

มีเครื่องมือกำลังแรงมากมายบนเรือ เช่น เครื่องมือจับปลาและเครื่องมือผูกจอตเรือ ฯลฯ เครื่องมือหลายประเภทมีฝาครอบหรือมีเครื่องป้องกันการสัมผัสถูก แต่เครื่องมือเหล่านี้ซึ่งคล้ายกับประตูลิฟต์ ไม่สามารถหยุดตัวเองโดยอัตโนมัติเมื่อเจอสิ่งกีดขวาง แม้จะมีปุ่มหยุดฉุกเฉิน แต่เครื่องมือจะไม่หยุดทำงานจนกว่าจะมีคนกดปุ่มเกิดอุบัติเหตุขึ้นได้มากมาย เช่น ถูกเครื่องมือจับปลา, เครื่องมือทำประมง, แหวนเกี่ยวดึงเข้าไปติด ทำให้อวัยวะบางส่วน หรือทั้งร่างกายถูกหนีบ หรือถูกบดขยี้

ตัวอย่างอุบัติเหตุ 1 ระหว่างงานชักรอก มือซ้ายของคนงานที่กำลังผูกอวนกับสลิง เกี่ยวติดกับสลิง และถูกรอกดึงลากเข้าไป งานผูกอวนกับสลิงเป็นงานที่ต้องช่วยกันทำ 2 คน สาเหตุ ไม่ใส่ใจงานที่อีกคนกำลังทำ ให้สัญญาณดึงรอกโดยไม่ได้ยินยินยอมพร้อม มาตรการป้องกัน เมื่อต้องทำงานเป็นคู่หรือเป็นทีม แม้จะเร่งรีบ แต่ก็ต้องใส่ใจจังหวะการทำงาน และการเคลื่อนไหวของเพื่อนร่วมงาน และต้องตรวจเช็คยืนยันความปลอดภัยก่อนทุกครั้ง

ตัวอย่างอุบัติเหตุ 2 ระหว่างดิ่งยกอวนด้วยเครื่องกว้าน เรือมักโคลงเคลงไปมาท่ามกลางคลื่นลม พายุ เมื่อร่างกายสูญเสียการทรงตัว แขนเสื้ออาจถูกเครื่องกว้านหนีบ ทำให้มือและแขนถูกดึงเข้าไปในเครื่องกว้านได้ **สาเหตุ** ร่างกายสูญเสียการทรงตัว อยู่ใกล้ลูกรอกมากเกินไป หยุดการหมุนของลูกรอกไม่ได้ทันท่วงที่ **มาตรการป้องกัน** เมื่อต้องทำงานท่ามกลางคลื่นลมพายุ ต้องพยายามรักษาการทรงตัว ไม่อยู่ใกล้เครื่องมือที่กำลังหมุนมากเกินไป นอกจากนี้ ต้องมีคนประจำอยู่และต้องพร้อมหยุดเดินเครื่องฉุกเฉิน

2) ทำงานเกินกำลังและทำงานด้วยท่วงท่าไม่เหมาะสม

เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้เมื่อบิดหรือเอี้ยวตัวขณะยกของหนัก ท่วงท่าการเคลื่อนไหวของร่างกายที่ไม่เหมาะสม อาจทำให้กล้ามเนื้อบาดเจ็บ เคล็ดขัดยอก เกิดอาการพลิกหรือพลั้งได้ อุบัติเหตุเหล่านี้เกิดได้บ่อยระหว่างทำประมง หรือเมื่อต้องยกขนสัตว์น้ำ อุปกรณ์ และแหอวน

ตัวอย่างอุบัติเหตุ ขณะพยายามยกถังหนักประมาณ 30 กิโลกรัม เพื่อเทสัตว์น้ำในถังใส่เข้าไปในระวาง เกิดสูญเสียการทรงตัวเพราะเรือโคลง ทำให้มือขวาพลิก **สาเหตุ** ยกของหนักเพียงลำพัง ไม่สามารถรักษาการทรงตัวได้ เพราะเรือโคลง **มาตรการป้องกัน** ต้องไม่ลืมน้ำหนักที่ทำได้ง่ายบนบก อาจทำไม่ได้ง่าย ๆ บนเรือ เมื่อต้องจัดการของที่มีน้ำหนักมาก ต้องช่วยกัน 2 คนขึ้นไป ไม่ใช่ทำเพียงลำพัง และต้องระมัดระวังตำแหน่งของเท้ารวมถึงการโยกโคลงของเรือ (เมื่อเกิดความผิดพลาดจนได้รับบาดเจ็บ ต้องไม่ลังเลที่จะขอความช่วยเหลือ ต้องคิดว่า ถ้าไม่ขอความช่วยเหลือ ต่อไปจะยังเป็นภาระให้กับเพื่อนร่วมงานคนอื่น)

3) หกล้ม พลัดตก/วูบ

การหกล้มถือเป็นอุบัติเหตุ เกิดขึ้นได้จากการสะดุดหรือลื่นล้มบนดาดฟ้าเรือ ฯลฯ ทำให้กระแทกกับพื้น หรือวัตถุอื่นจนได้รับบาดเจ็บ หรือในบางกรณีอาจถึงขั้นเสียชีวิต นอกจากนี้ ยังมีอุบัติเหตุที่เรียกว่า “พลัดตก” ซึ่งก็คือการตกลงไป ขณะที่มือจับบันได หรือเดินบริเวณดาดฟ้าเรือ และอุบัติเหตุที่เรียกว่า “วูบ” ซึ่งหมายถึงหมดสติล้มทั้งยืน

ตัวอย่างอุบัติเหตุ ระหว่างที่แบกขนอาหาร เกิดลื่นและตกจากดาดฟ้าลงไปในห้องเก็บสัตว์น้ำ เขาขา กระแทกอย่างแรง **สาเหตุ** เรือไม่โคลงเคลงขณะจอด จึงประมาท ไม่ระวังเท้า **มาตรการป้องกัน** บริเวณพื้นที่แคบบนดาดฟ้าเรือ มีทั้งระวางห้องเก็บสัตว์น้ำ อุปกรณ์ประมง ไม่นับรวมสารพัดสิ่งที่ยื่นออกมา ดังนั้น แม้ในเวลาที่ไม่โยกโคลงก็ต้องระวังเท้า นอกจากนี้ ต้องหลีกเลี่ยงการถือสิ่งของในลักษณะที่จะทำให้มองไม่เห็นทางข้างหน้าด้วย

4) ตกทะเล

ส่วนใหญ่เกิดจากเดินสะดุด ถูกเรือที่โยกโคลงเหวี่ยง ถูกเกี่ยวดึงเข้าไปติดในอุปกรณ์ประมง หรืออวน หรือถูกคลื่นซัด เป็นอุบัติเหตุที่มีอัตราการเสียชีวิตสูง แม้ส่วนมากจะเกิดขึ้นระหว่างทำประมง แต่เวลาออกไปเข้าห้องน้ำที่กราบเรือขณะมีลมมา หรือช่วงที่เดินไปมาระหว่างเรือกับฝั่ง ก็อาจตกทะเลได้เช่นกัน นอกจากนี้ ยังมีอุบัติเหตุหลายครั้งที่เกิดขึ้นโดยไม่ทราบสาเหตุแน่ชัด เนื่องจากไม่มีผู้เห็นเหตุการณ์ขณะเกิดเหตุ

ตัวอย่างอุบัติเหตุ 1 ขณะวางอวน อุปกรณ์ทำประมงอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็ทุ่น เชือก อวน ฯลฯ มักถูกโยนออกไปเรื่อย ๆ ตอนที่โยนเชือกเส้นสุดท้าย อาจตกไปพร้อมเชือกแล้วหายไปในทะเล **สาเหตุ** ทำงานอยู่ใกล้เชือกที่ถูกโยน คนบนเรือไม่ได้ใส่ใจกันและกัน ทั้งเรื่องท่าทางและจุดที่แต่ละคนยืนทำงานอยู่ **มาตรการป้องกัน** บริเวณบนเรือมักลื่น จึงต้องระวังเท้า ควรยืนด้วยความระมัดระวัง ไม่ยืนคร่อมเชือก ระวังจุดที่ยืนอยู่ไม่ให้เท้าติดห่วงเชือก สิ่งสำคัญคือ ทุกคนบนเรือต้องให้สัญญาณการทำงานที่ชัดเจน ขณะเดียวกันต้องสังเกตเพื่อนร่วมงานคอยตะโกนบอก และใส่ใจจุดที่อีกคนยืนอยู่

ตัวอย่างอุบัติเหตุ 2 หลังจากที่เรือยกอวนแล้ว คนงานบนเรือที่กำลังเก็บอวนอยู่บนดาดฟ้าทางด้านหลัง อาจสูญเสียการทรงตัว พลัดตกทะเล และหายไป **สาเหตุ** ทำงานเพียงลำพังบนอวนที่ยากต่อการทรงตัว เรือโยกโคลงทำให้สูญเสียการทรงตัว และไม่มีราวจับหรือสิ่งที่ยึดพยุงตัว **มาตรการป้องกัน** ระมัดระวังตัวให้มากเป็นพิเศษ เช่น เมื่ออยู่บนอวนที่ยากต่อการทรงตัว ฯลฯ ต้องแน่ใจเสมอว่ามีสิ่งที่สามารถจับเพื่อยึดพยุงตัวได้ หากสูญเสียการทรงตัว ตามปกติแล้วถ้าสามารถดำเนินการสวมเสื้อชูชีพเสมอระหว่างทำงานบนดาดฟ้าเรือได้ จะเป็นเรื่องดี นอกจากนี้ ต้องทำงาน 2 คนขึ้นไป หรือต้องมีคนประจำอยู่

แนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานภาคประมงทะเลของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
<http://file.fisheries.go.th/d/dde8c5503e/>

